

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	15.07.2016
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.08.2017
Avaldamismärge:	RT I, 05.07.2016, 3

Välja kuulutanud
Vabariigi President
29.06.2016 otsus nr 811

Energiamajanduse korralduse seadus

Vastu võetud 16.06.2016

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Sisu ja reguleerimisala

- (1) Käesolevas seaduses sätestatakse abinõud riikliku energiatõhususe eesmärgi saavutamiseks.
- (2) Käesolev seadus sätestab energiatõhususe parandamise nõuded ja nimetab kohustatud osapooled nii avalikus kui ka erasektoris.
- (3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Terminid

Käesolevas seaduses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) avaliku sektori asutus – hankija riigihangete seaduse tähenduses;
- 2) avaliku sektori rakendusasutus – energiasäästu poliitika elluviimisesse kaasatud riigiasutus või avalik-õiguslik juriidiline isik, kes vastutab energia ja süsinikdioksiidi maksustamise, rahastamiskavade ja -instrumentide, eelarvepoliitika meetmete, standardite ja normide, energiamärgistuse süsteemide ning koolitus- ja haridustegevuse elluviimise või jälgimise eest;
- 3) energia – energiatooted, sealhulgas põlevkütus, soojus, taastuvenergia, elekter ja muu energiatooded;
- 4) energiaaudit – süstemaatiline menetlus, mida tehakse adekvaatsete teadmiste saamiseks hoone või hoonete rühma, tööstusliku või kaubandusliku protsessi või käitise või eraõiguslike või avalik-õiguslike teenuste energiatarbimise profiili kohta ning millega määratakse kulutõhusa energiasäästu võimalused ja säästu suurus ning mille tulemuste põhjal koostatakse aruanne;
- 5) energia jaemüügi ettevõtja – füüsiline või juriidiline isik, kes müüb energiat lõpptarbijatele;
- 6) energiajuhtimissüsteem – kogum üksteisega seotud või üksteist mõjutavaid elemente, mis esinevad kavas, millega kehtestatakse energiatõhususe eesmärk ja strateegia selle eesmärgi saavutamiseks;
- 7) energia lõpptarbimine – kogu energia, mis tarnitakse tööstus-, transpordi-, teenindus- ja põllumajandussektorile ning kodumajapidamistele, välja arvatud tarned energia muundamise sektorile ja energiatööstusele;
- 8) energiasääst – säästetud energia hulk, mis määratakse, mõõtes või hinnates tarbimist enne ja pärast energiatõhususe parandamise meetme rakendamist olukorras, kus on tagatud võrdsed välistingimused, mis võivad mõjutada energiatarbimist;
- 9) energiatarnija – füüsiline või juriidiline isik, sealhulgas jaotusvõrguettevõtja, kes vastutab energia transpordi eest lõpptarbijale või tarbijajapaigaldiseni;
- 10) energiateenus – füüsiline kasu, teenus või kaup, mis saadakse energia kombineerimisel energiatõhusa tehnoloogiaga või tegevusega, mis võib hõlmata teenuse osutamiseks vajalikke toiminguid, hooldust ja kontrolli, mida tehakse lepingu alusel ja mille puhul on tõestatud, et tavaolukorras aitab see parandada kontrollitavat ja mõõdetavat või hinnatavat energiatõhusust või säästa primaarengiat;
- 11) energiateenuse osutaja – füüsiline või juriidiline isik, kes osutab energiateenuseid või rakendab muid energiatõhususe parandamise meetmeid lõpptarbija seadmetes või ruumides;
- 12) energiatõhusus – töö, teenuse, kauba või energiaväljundi ja energiasisendi vaheline suhe;
- 13) energiatõhususe leping – lõpptarbija ja energiateenuse osutaja vaheline leping, mille täitmist kontrollitakse ja jälgitakse kogu lepingu kehtivuse aja jooksul ning mille alusel lõpptarbija tasub energiateenuse osutamiseks

tehtud investeeringute eest sõltuvalt lepingus kokkulepitud energiatõhususe parandamise tasemest või muust kokkulepitud energiatõhususe kriteeriumist, näiteks rahalisest säästust;

14) energiatõhususe parandamine – energiatõhususe suurendamine tehnoloogiliste, käitumuslike või majanduslike muutuste abil;

15) energiavahendaja – nõudluspoole teenusepakkuja, kes ühendab mitmed lühiajalised tarbimiskoormused müümiseks otse või enampakkumisel organiseeritud energiaturgudel, milleks on elektribörs või börsiväline turg energia, võimsuse, bilansi- ja lisateenustega kauplemiseks mis tahes ajavahemikul, sealhulgas tärimlepingute turud, päev-ette-turud ja päevasisesed turud;

16) jaotusvõrguettevõtja – jaotusvõrguettevõtja elektrituruseaduse ja maagaasiseaduse tähenduses;

17) kasulik üldpõrandapind – hoone köetav pind, mis on hoone kõigi nende ruumide suletud netopindade summa, mille ruumiõhu kvaliteedi tagamiseks, sealhulgas temperatuuri hoidmiseks, tõstmiseks või langetamiseks, kasutatakse energiat;

18) kaugkütte ja -jahutuse taristu – torustike, seadmete, abiseadmete ja nendega seotud ehitiste kohakindlalt ehitatud talitluslik kogum või selle osa, mis on vajalik soojuse või jahutuse jaotamiseks, välja arvatud tarbijapagaigaldised;

19) keskvalitsus – riigi ametiasutused ja hallatavad riigiasutused;

20) koostootmine – soojusenergia ja elektrienergia või mehaanilise energia samaaegne tootmine ühes protsessis;

21) lõpptarbija – füüsiline või juriidiline isik, kes kasutab energiat oma vajadusteks. Kütte, jahutuse ja sooja tarbevee lõpptarbijaks kortermajades on ühistud või ühisused, kui energia müüki ei ole korraldatud teisiti;

22) nutiarvesti – elektrooniline süsteem, mis on võimeline mõõtma energia tarbimist, andes kohtloetavast arvestist rohkem teavet, ning edastama ja vastu võtma andmeid elektroonilist sidevahendit kasutades;

23) nõudluse juhtimine – abinõud, mille eesmärk on mõjutada elektritarbimise mahtu ja ajalist jaotust, et vähendada esmast elektritarbimist ja lühiajalisi kõrgeid koormusi (tipu koormusi);

24) osalev isik – ettevõtja või avaliku sektori asutus, kes on võtnud endale vabatahtliku kokkuleppega kohustuse saavutada teatavad eesmärgid või kes on hõlmatud riikliku regulatiivse poliitikameetmega;

25) poliitikameede – mõjutusvahend, mille Riigikogu, Vabariigi Valitsus või minister on ametlikult kehtestanud või rakendanud turuosalistele toetava raamistiku, nõude või stiimuli loomiseks, et pakkuda ja osta energiateenuseid ning rakendada muid abinõusid energiatõhususe parandamiseks. Poliitikameede võib olla regulatiivne mõjutusvahend, finants- või fiskaalinstrument, vabatahtlik tegevus või teavitustegevus;

26) primaarenergia – looduslikust allikast saadud energia, mida tarbitakse teisteks energialiikideks muundamata, välja arvatud mitteenergeetilised kasutusalaad;

27) tõhus kaugküte ja -jahutus – kaugkütte- või kaugjahutussüsteem, mis kasutab vähemalt 50 protsenti taastuvenergiat, 50 protsenti heitsoojust, 75 protsenti koostoodetud soojust või 50 protsenti taastuvenergia ja heitsoojuse või koostoodetud soojuse kombinatsiooni;

28) volitatud isik – juriidiline isik, kellele Vabariigi Valitsus või riigiasutus on delegeerinud volituse arendada, juhtida või hallata energiapoliitika osaks olevat rahastamiskava Vabariigi Valitsuse või riigiasutuse nimel;

29) väikese ja keskmise suurusega ettevõtja – ettevõtja, kellel on vähem kui 250 töötajat ja kelle aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot või aastabilansi kogumaht ei ületa 43 miljonit eurot;

30) üksikmeede – meede, mis aitab parandada energiatõhususe kontrollitavat ja mõõdetavat või hinnatavat paranemist ning mida rakendatakse poliitikameetme tulemusena;

31) üldine energiatõhususkohustus – käesolevas seaduses sätestatud kohustus energiasäästu saavutamiseks või energiatõhususe parandamiseks energia tootmisel, ülekandel ja jaotamisel ning energia lõpptarbijaja juures;

32) ülekandevõrguettevõtja – põhivõrguettevõtja elektrituruseaduse tähenduses ja süsteemihaldur maagaasiseaduse tähenduses.

2. peatükk

Riiklik energiatõhususe eesmärk ja valdkonna strateegiad

§ 3. Riiklik energiatõhususe eesmärk ja tegevuskava

(1) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *energiasäästu koordinaator*) seab riikliku energiatõhususe eesmärgi ja koostab riikliku energiatõhususe tegevuskava.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetud eesmärgi seadmisel võetakse aluseks energia lõpptarbimine, lisaks arvestatakse:

1) Euroopa Liidu eesmärki, et 2020. aasta energiatarbimine ei ületa 1483 miljonit naftaekvivalenttonni primaarenergia puhul või 1086 miljonit naftaekvivalenttonni lõppenergia puhul;

2) käesoleva seaduse ja muude õigusaktidega kehtestatud meetmeid energiatõhususe parandamiseks ja energiasäästu saavutamiseks;

3) riigi energiapoliitikat.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud energiatõhususe eesmärgist teavitab energiasäästu koordinaator Euroopa Komisjoni aruandega, mis on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1–56), XIV lisa 1. osaga. Aruandes väljendatakse eesmärk ka primaarenergia tarbimise absoluuttasemena aastal 2020 ning selgitatakse, kuidas ja milliste andmete alusel see on arvatatud.

(4) Energiasäästu koordinaator esitab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riikliku energiatõhususe tegevuskava Euroopa Komisjonile.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riiklikule energiatõhususe tegevuskavale lisatakse ajakohastatud hinnang eeldatava üldise primaarenergia tarbimise kohta aastal 2020. Hinnang peab vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EL XIV lisa 1. osas sätestatud.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riiklik energiatõhususe tegevuskava peab vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EL XIV lisa 2. osas sätestatud.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riikliku energiatõhususe tegevuskava osaks on käesoleva seaduse § 4 lõikes 1 nimetatud riiklik hoonete rekonstrueerimise strateegia.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riiklikule energiatõhususe tegevuskavale ei kohaldata riigieelarve seaduses strateegiadokumendile sätestatud nõudeid ning keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses planeerimisdokumendile sätestatud nõudeid.

§ 4. Riiklik hoonete rekonstrueerimise strateegia energiatõhususe parandamiseks

(1) Energiasäästu koordinaator koostab pikaajalise, kogu riiki hõlmava strateegia investeeringute tegemiseks nii avaliku kui ka erasektori elamu- ja ärihoonete energiatõhusamaks rekonstrueerimiseks. Strateegias peavad sisalduma:

- 1) vähemalt statistilisel valimil põhinev ülevaade kogu riigi hoonetest;
- 2) hoone tüüpi ja kliimatsooni arvestavad asjakohased kulutõhusad rekonstrueerimismeetodid;
- 3) meetodika ja meetmed, millega soodustatakse hoonete kulutõhusat täielikku rekonstrueerimist, sealhulgas etapiviisilist täielikku rekonstrueerimist;
- 4) väljavaated üksikisikute, ehitustööstuse ja finantseerimisasutuste investeerimisotsuste juhtimiseks tulevikus;
- 5) tõenditel põhinev hinnang eeldatava energiasäästu ja laiema kasu kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud strateegia ei ole strateegiadokument riigieelarve seaduse tähenduses ega strateegiline planeerimisdokument keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse mõistes.

3. peatükk Riiklikud meetmed energiasäästu saavutamiseks

§ 5. Avaliku sektori asutuste hoonete energiatõhususe parandamine

(1) Keskvalitsuse kinnisvara energiasäästu koordinaator korraldab, et igal aastal rekonstrueeritakse 3 protsenti keskvalitsuse kasutuses olevate hoonete kasulikust üldpõrandapinnast, et täita vähemalt energiatõhususe miinimumnõuded, mis on sätestatud ehitusseadustiku § 65 lõike 3 alusel kehtestatud määruses oluliselt rekonstrueeritavale hoonetele. Keskvalitsuse kinnisvara energiasäästu koordinaatori ülesandeid täidab Rahandusministeerium.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud 3 protsenti piirmäär arvutatakse Eesti Vabariigi territooriumil asuvate omandiõiguse või kasutuslepingu alusel keskvalitsuse poolt kasutatavate üle 250-ruutmeetrise kasuliku üldpõrandapinnaga hoonete kasulikust üldpõrandapinnast, mis iga aasta 1. jaanuariks ei vasta energiatõhususe miinimumnõuetele.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 rakendamisel on prioriteetsed madalama energiatõhususega keskvalitsuse hooned, kui nende rekonstrueerimine on kulutõhus ja tehniliselt teostatav.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud rekonstrueerimise nõue ei kehti ehitusseadustiku § 62 lõikes 2 loetletud sisekliima tagamisega hoonete kohta, mille puhul energiatõhususe miinimumnõuete järgimine ei ole nõutav, ja relvajõududele või keskvalitsusele kuuluvate riigikaitse eesmärke teenivate hoonete kohta, välja arvatud relvajõudude ja riigikaitseasutuste teenistuses oleva personali individuaalsed eluruumid või kontorihooned.

(5) Kui ühel aastal rekonstrueeritakse rohkem kui 3 protsenti keskvalitsuse hoonete kasulikust üldpõrandapinnast, võib ülejäänud keskvalitsuse hoonete kasulikkude üldpõrandapinda arvestada nii, nagu oleks see rekonstrueeritud kolme eelneva või kolme järgneva aasta jooksul.

(6) Keskvalitsuse hoonete ühe aasta rekonstrueerimismäära võib vähendada sellise nõuetele vastava uue hoone võrra, mis on võetud kasutusse või omandatud eelneva kahe aasta jooksul lammutatud keskvalitsuse hoonete asemel või selliste hoonete asemel, mis on eelneva kahe aasta jooksul müüdnud, lammutatud või kasutusest kõrvaldatud muude hoonete suurema kasutuse tõttu.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaldamiseks teeb keskvalitsuse kinnisvara energiasäästu koordinaator käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud koetavate ja jahutatavate keskvalitsuse hoonete inventuuri. Inventuurist

jätakse välja hooned, mille kohta kehtib erand käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel. Inventuuri aruanne sisaldab iga hoone kohta järgmisi andmeid:

- 1) kasulik üldpõrandapind ruutmeetrites või nende andmete puudumisel suletud netopind ehitusseadustiku § 3 lõike 5 alusel kehtestatud määru tühenduses;
- 2) energiatõhususarvu klass või kaalutud energia erikasutuse klass ja teave selle kohta, kas hoone vastab oluliselt rekonstrueeritava hoone energiatõhususe miinimumnõuetele või mitte.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 väljatoodud andmete puudumisel arvatakse inventuuris hoone miinimumnõuetele mittevastavaks.

(9) Keskvalitsuse kinnisvara energiasäästu koordinaator teeb käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud inventuuri aruande üldsusele kättesaadavaks.

(10) Energiasäästu koordinaatori ülesanne on julgustada parimate praktikate jagamise kaudu avaliku sektori asutusi, sealhulgas piirkondliku ja kohaliku tasandi ning sotsiaalmajadega tegelevaid asutusi:

- 1) võtma vastu energiatõhususe kava, mis on eraldiseisev või osa suuremast kliima- või keskkonnakavast ning sisaldab konkreetseid energiasäästu ja energiatõhususe eesmärke ja meetmeid, et järgida käesoleva paragrahvi lõigetes 1–8 sätestatud keskvalitsuse hoonete eeskujut;
- 2) rakendada energiateenuste juhtimissüsteemi, sealhulgas energiaauditeid;
- 3) kaasama vajaduse korral energiateenuse ettevõtjaid ja sõlmima energiatõhususe lepinguid, et säilitada või parandada energiatõhusust.

§ 6. Avaliku sektori asutuste energiatõhusad ostud

(1) Keskvalitsus võib osta üksnes suure energiatõhususega tooteid, teenuseid ja hooned, niivõrd kui see on kulutõhus, majanduslikult teostatav, üldiselt jätkusuutlik ja tehniliselt sobiv ning piisava konkurentsi olemasolul vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud nõuetele. Suure energiatõhususe nõuet ei kohaldata ehitusseadustiku § 62 lõikes 2 loetletud hoonete puhul.

(2) **Vabariigi Valitsus** kehtestab keskvalitsuse ostetavate toodete, teenuste ja hoonete energiatõhususe nõuded määru tühendusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohustust kohaldatakse keskvalitsuse poolt toodete, teenuste ja hoonete ostmiseks sõlmimise lepingute suhtes, mille maksumus on riigihangete seaduse § 15 lõikes 2 sätestatud riigihanke rahvusvahelise piirmääraga võrdne või sellest suurem.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 kehtestatud kohustust kohaldatakse relvajõudude lepingute suhtes vaid sellises ulatuses, mis ei ole vastuolus relvajõudude tegevuse olemuse ja põhieesmärgiga. Nimetatud kohustust ei kohaldata kaitseotstarbelise varustuse hanketingute suhtes, mis on nimetatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/81/EÜ, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ostjate poolt sõlmimise ehitustööde ning asjade ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise kord ja muudetakse direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ (ELT L 216, 20.08.2009, lk 76–136).

(5) Ilma et see piiraks käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaldamist, näeb avaliku sektori asutus ette, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/30/EL, millega kehtestatakse energiamõjuga toodete energia- ja muude ressursside tarbimise näitamine märgistuses ja ühtses tootekirjelduses (ELT L 153, 18.06.2010, lk 1–12), alusel vastuvõetud delegeeritud õigusaktiga tervikuna hõlmatud toodete paketi ostmisel on paketi energiatõhusus kokku olulisem kui paketi üksikute toodete energiatõhusus.

(6) Energiasäästu koordinaatori ülesanne on julgustada parimate praktikate jagamise kaudu avaliku sektori asutusi, sealhulgas piirkondliku ja kohaliku tasandi asutusi, järgima keskvalitsuse eeskujut ja ostma üksnes suure energiatõhususega tooteid, teenuseid ja hooned. Energiasäästu koordinaator julgustab avaliku sektori asutusi teenuste hangete korraldamisel hindama, kas on võimalik sõlmida pikaajalisi energiatõhusust andvaid lepinguid, mis aitaks saavutada pikaajalist energiasäästu.

4. peatükk Energia tootmise ja tarnimise tõhususe parandamine

§ 7. Energiatõhususe meetmed energia muundamisel, ülekandel ja jaotusel

(1) Ülekandevõrguettevõtja ja jaotusvõrguettevõtja (edaspidi koos *võrguettevõtja*) määravad kindlaks oma võrgu energiatõhususe parandamise kulutõhusad meetmed ja vajalikud investeeringud ning nende kasutuselevõtu ajakava ning esitavad energiasäästu koordinaatorile nendest ülevaate.

(2) Energiasäästu koordinaator koostab ja avaldab oma veebilehel analüüsi, milles hinnatakse gaasi- ja elektrisüsteemi energiatõhususe parandamise võimalusi, eelkõige ülekande, jaotuse, koormuse reguleerimise ja koostalitlusvõime ning tootmisseedmete ühendamise alal.

(3) Konkurentsiamet võtab gaasi- ja elektrivõrgu käitamise kohta elektrituruseadusest ja maagaasiseadusest tulenevate otsuste tegemisel arvesse võrguettevõtjate energiatõhususe meetmeid.

(4) Konkurentsiamet arvestab elektrituruseaduses ja maagaasiseaduses nimetatud võrgutasude kooskõlastamisel võrgu energiatõhususe parandamiseks võetud meetmete maksumust, süsteemi tõhususe parandamises võrgukasutajate osalemist võimaldavate meetmete maksumust ning nõudluse juhtimist võimaldavate meetmete maksumust, sealhulgas nutiarvestitega seotud lisateenuste maksumust. Võrgutasu ei tohi takistada gaasi- ega elektrisüsteemi üldise tõhususe, sealhulgas energiatõhususe, parandamist, nõudluse juhtimist, turuosaliste osalemist bilansiturul ega lisateenuste hankimist.

§ 8. Kütte ja jahutuse tõhususe edendamine

(1) Energiasäästu koordinaator esitab Euroopa Komisjonile tõhusa koostootmise ja tõhusa kaugkütte ning -jahutuse kohaldamise võimaluste kohta aruande, mille koostamisel järgitakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EL VIII lisa.

(2) Tõhusa koostootmise nõuded kehtestab **valdkonna eest vastutav minister**määrusega, lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EL I ja II lisast.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud aruande koostamise käigus analüüsib energiasäästu koordinaator riigi territooriumi hõlmava kütte ja jahutuse energiatõhusust edendavate meetmete majanduslikku põhjendatust, lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EÜ IX lisa 1. osast. Analüüsi koostamisel võetakse aluseks kliimatingimused, meetmete majanduslik teostatavus ja tehniline sobivus. Analüüsi tulemus peab võimaldama kindlaks teha kõige ressursi- ja kulutõhusamad lahendused kütte- ja jahutusvajaduse rahuldamiseks.

(4) Ettevõtja lähtub kaugkütte ja -jahutuse infrastruktuuri väljatöötamisel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud aruandest ja lõikes 3 nimetatud analüüsi tulemusest.

(5) Riigieelarve seaduse § 19 lõike 3 kohase energeetika valdkonda reguleeriva arengukava koostamisel tuleb lähtuda põhimõttest soodustada tõhusate kütte- ja jahutussüsteemide, eelkõige tõhusat koostootmist kasutavate süsteemide kasutusvõimaluste rakendamist kohaliku ja piirkondliku soojusmajanduse arendamisel.

§ 9. Nõudluse juhtimine

(1) Konkurentsiamet avaldab oma veebilehel teavet nõudluse juhtimise võimaluste kohta energia hulgi- ja jaeturul.

(2) Võrguettevõtja koostab ja avaldab oma veebilehel süsteemiteenuste, sealhulgas bilansi- ja reserviteenuste turgudele juurdepääsu tehnojuhised lõpptarbijale ja energiavahendajale.

(3) Võrguettevõtja pakub võrguteenuse kasutajale energiatõhususe parandamiseks ja nõudluse juhtimiseks vajalikke nutiarvestitega seotud lisateenuseid ning avaldab sellekohase teabe oma veebilehel.

(4) Võrguettevõtja järgib bilansi- ja muude süsteemiteenustega seotud nõuete täitmisel turuosalise elektrituruseaduse või maagaasiseaduse tähenduses ja energiavahendaja võrdse kohtlemise põhimõtet ning arvestab nende tehnilist suutlikkust.

§ 10. Tõhusa koostootmisjaama kulude ja tulude hindamise analüüs

(1) Ettevõtja koostab tööstusheite seaduse tähenduses käitise tõhusaks koostootmisjaamaks muutmise kulude ja tulude analüüsi, kui kavandab:

- 1) uut soojuselektrijaama, mille summaarne nimisoojusvõimsus ületab 20 MW;
- 2) olemasoleva soojuselektrijaama, mille summaarne nimisoojusvõimsus ületab 20 MW, olulist rekonstrueerimist;
- 3) üle 20 MW summaarse nimisoojusvõimsusega ja kasulikul temperatuuril heitsoojust tootva tööstuskäitise olulist rekonstrueerimist või ehitamist;
- 4) uut kaugkütte- ja kaugjahutusvõrku;
- 5) uut 20 MW ületava summaarse nimisoojusvõimsusega soojuselektrijaama olemasolevas kaugkütte- või kaugjahutusvõrgus;
- 6) olemasoleva soojuselektrijaama olulist rekonstrueerimist selliselt, et efektiivselt kasutada ära lähedal asuva tööstuskäitise heitsoojust.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2, 3 ja 6 nimetatud oluline rekonstrueerimine tähendab rekonstrueerimist, mille maksumus ületab 50 protsenti uue samaväärse seadme investeerimiskuludest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud analüüsi peab kinnitama soojustehnikaalast või elektrotehnikaalast vähemalt volitatud inseneri kutsekvalifikatsiooni VIII või sellele vastavat taset omav isik.

(4) Käitise tõhusaks koostootmisjaamaks muutmise kulude ja tulude analüüsi miinimumnõuded kehtestab **valdkonna eest vastutav minister**määrusega.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2, 3 ja 6 nimetatud rekonstrueerimiseks ei peeta seadmete paigaldamist eesmärgiga koguda ja geoloogiliselt säilitada põletuskäitises tekkivat süsinikdioksiidi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/31/EÜ, milles käsitletakse süsinikdioksiidi geoloogilist säilitamist ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 85/337/EMÜ ja direktiive 2000/60/EÜ, 2001/80/EÜ, 2004/35/EÜ, 2006/12/EÜ, 2008/1/EÜ ning määrust (EÜ) nr 1013/2006 (ELT L 140, 05.06.2009, lk 114–135).

5. peatükk

Nõuded energiatarbimise mõõtmisele ja teabe esitamisele lõpptarbijapoolse energiatõhususe parandamiseks

§ 11. Kütte, jahutuse ja sooja vee tarbimismahu mõõtmine

(1) Energiatarnija tagab lõpptarbijale kaugkütte, kaugjahutuse ja sooja tarbevee teenuse osutamiseega kaasneva soojusenergia mõõtmise ning mõõteandmete kogumise ja töötlemise, kui lõpptarbijaga ei ole kokku lepitud teisiti.

(2) Energiatarnija paigaldab lõpptarbijale tema tarbijapaigaldise juurde kaugküttevõrgust tarnitava kaugkütte, kaugjahutuse ja sooja tarbevee soojendamiseks kulunud soojuse mõõtmiseks arvesti.

(3) Energiasäästu koordinaator analüüsib korterelamutes ja mitmeotstarbelistes hoonetes individuaalsete kulujaoturite ja arvestite paigaldamise kulutõhusust.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel tehtud analüüsist selgub, et kulujaoturite või arvestite paigaldamine on kulutõhus, kehtestab [Vabariigi Valitsus](#) määrusega kulujaoturite ja arvestite paigaldamise tingimused.

(5) Kulujaoturite ja arvestite paigaldamise korraldab hoone omanik.

§ 12. Nõuded lõpptarbijale esitatavale arvele

(1) Energiatarnija esitab lõpptarbijale arve elektrooniliselt ja vähemalt kord kuus, kui pole kokku lepitud teisiti. Kui tegemist on tarbijaga tarbijakaitseaduse tähenduses, esitab energiatarnija arve tarbijakaitseaduse § 4 lõigetes 6 ja 7 sätestatud viisil. Tasu ei võeta arvete esitamise ning elektroonilise ligipääsu eest arvetel esitatavale teabele ja tarbimisandmetele. Kordusarve esitamise eest on arve esitajal õigus tasu nõuda.

(2) Lõpptarbijaja soovil esitab energiatarnija koos arvega järgmised andmed, kui selleks energiatarnija loodud tehniline lahendus on majanduslikult põhjendatud:

1) lõpptarbijaja energiatarbimise võrdlus eelneva aasta sama perioodi tarbimisega või viide soovitud andmete asukoha kohta;

2) viited lõpptarbijale suunatud energiatõhususe parandamise meetmetega tegelevatele organisatsioonidele või ettevõtjatele.

§ 13. Energiateenuse osutajale esitatav teave

Lõpptarbijaja soovil esitab energiatarnija lõpptarbijaja määratud energiategenuse osutajale mõõtmisandmed, sealhulgas täiendava teabe varasema tarbimise kohta. Teabe esitamise eest ei võeta tasu, kui ligipääs mõõtmisandmetele ja varasema tarbimise andmetele toimub elektrooniliselt võrguettevõtja kehtestatud viisil või andmeplatvormi kaudu.

6. peatükk

Energiatõhususkohustus

1. jagu

Üldine energiatõhususkohustus

§ 14. Üldise energiatõhususkohustuse maht

(1) Üldise energiatõhususkohustuse mahu kehtestab Vabariigi Valitsus käesoleva seaduse § 16 lõikes 2 sätestatud õigusaktis.

(2) Üldise energiatõhususkohustuse lähtemaht ajavahemikus 2014. aasta 1. jaanuarist 2020. aasta 31. detsembrini on 1,5 protsenti keskmisest aastasest lõpptarbijatele müüdud energiakogusest iga kalendriaasta kohta. Keskmise lõpptarbijatele müüdud energiakogus määratakse aastate 2010–2012 põhjal.

(3) Keskmise lõpptarbijatele müüdud energiakoguse arvutamisel ei arvestata energiakogust, mida müüdi lõpptarbijatele transpordis kasutamiseks.

§ 15. Üldise energiatõhususkohustuse vähendamine

(1) Üldise energiatõhususkohustuse lähtemahtu võib vähendada, kui:

- 1) rakendatakse väiksemas mahus üldist energiatõhususkohustust, mille puhul on energiatõhususkohustuse maht 1 protsent keskmisest aastasest lõpptarbijatele müüdud energiakogusest iga kalendriaasta kohta aastatel 2014 ja 2015, 1,25 protsenti iga kalendriaasta kohta aastatel 2016 ja 2017 ning 1,5 protsenti iga kalendriaasta kohta aastatel 2018, 2019 ja 2020;
- 2) energiasääst saavutatakse energia muundamise, jaotuse ja ülekande sektoris, sealhulgas tõhusa kaugkütte ja -jahutuse taristus;
- 3) riigis saavutatakse energiasääst üksikmeetme abil, mida on rakendatud alates 2008. aasta 31. detsembrist ja mis avaldab jätkuvalt mõju 2020. aastal ning mida on võimalik mõõta ja tõendada.

(2) Üldise energiatõhususkohustuse lähtemahust võib lahutada Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteemi kuuluvate tööstuslike käitiste energia summaarse lõpptarbimise.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigete 1 ja 2 kohaldamise tulemusena võib üldise energiatõhususkohustuse lähtemahtu vähendada kuni 25 protsenti ning nende kohaldamisest teavitab energiasäästu koordinaator Euroopa Komisjoni. Energiasäästu koordinaator teavitab Euroopa Komisjoni ka käesoleva paragrahvi lõigete 1 ja 2 kohaldamise mõjust üldisele energiatõhususkohustusele.

§ 16. Üldise energiatõhususkohustuse täitjad

(1) Üldise energiatõhususkohustuse täitjad on:

- 1) avaliku sektori rakendusamet;
- 2) volitatud isik.

(2) Üldise energiatõhususkohustuse täitmise jaotuse selle täitjate vahel (edaspidi *energiatõhususkohustuse jaotuskava*) kehtestab **Vabariigi Valitsus**määrusega, lähtudes käesoleva seaduse §-des 14, 15 ja 21 sätestatust.

(3) Energiatõhususkohustuse jaotuskava ettepaneku koostab energiasäästu koordinaator.

§ 17. Poliitikameetmete liigid

Poliitikameetmete liigid üldise energiatõhususkohustuse täitmisel võivad olla muu hulgas järgmised:

- 1) saastetasud saasteainete heitmisel välisõhku ja aktsiisid, millel on energia lõpptarbimist vähendav mõju;
- 2) rahastamiskavad riigieelarve seaduse tähenduses ja muud abinõud, mis aitavad rakendada energiatõhusat tehnoloogiat või energiatõhusaid meetodeid ja millel on energia lõpptarbimist vähendav mõju;
- 3) õigusaktid, mis aitavad saavutada energiatõhusa tehnoloogia või energiatõhusate meetodite rakendamist ja millel on energia lõpptarbimist vähendav mõju;
- 4) vabatahtlikud kokkulepped, sealhulgas halduskoostöö seaduse alusel sõlmitud kokkulepped, mis aitavad rakendada energiatõhusat tehnoloogiat või energiatõhusaid meetodeid ja millel on energia lõpptarbimist vähendav mõju;
- 5) standardid ja tehnilised normid, mille eesmärk on parandada toodete ja teenuste, sealhulgas hoonete ja sõidukite energiatõhusust, välja arvatud siis, kui need on Euroopa Liidu õiguse alusel kohaldatavad;
- 6) energiamärgistuse süsteemid, välja arvatud need, mis on Euroopa Liidu õiguse alusel kohaldatavad;
- 7) koolitus ja haridus, sealhulgas energiaalase nõustamise programmid, mis aitavad rakendada energiatõhusat tehnoloogiat või energiatõhusaid meetodeid ja millel on energia lõpptarbimist vähendav mõju.

§ 18. Energiasäästumeetmete tulemuslikkuse arvestamine

(1) **Valdkonna eest vastutav minister**kehtestab määrusega poliitikameetmete, üksikmeetmete ja nende raames elluviidavate tegevuste abil saavutatava energiasäästu arutamise eeskirja (edaspidi *energiasäästu eeskiri*).

(2) Energiasäästu eeskirjas nähakse ette:

- 1) energiasäästu arutamise alused, sealhulgas ümberarvutustegurid primaarenergia säästust lõpptarbitava energia säästu arutamiseks;
- 2) energiasäästu arutamise nõuded, sealhulgas energiasäästu arutamise meetodika;
- 3) energiasäästu arutamise tulemuste esitamise nõuded;
- 4) energiasäästu arutamise meetoditest teavitamise nõuded;
- 5) nõuded arvutustes kasutatavatele algandmetele;
- 6) poliitikameetmete rakendamise tulemuslikkuse seire korraldamise alused;
- 7) seaduses ettenähtud muud nõuded.

2. jagu

Suure energiaettevõtte teabe andmise kohustus

§ 19. Suur energiaettevõtte

Suur energiaettevõtte on käesoleva seaduse tähenduses järgmine nimetatud energiatarbija või energia jaemüügi ettevõtja:

- 1) jaotusvõrguettevõtja elektrituruseaduse tähenduses, kelle aastane lõpptarbijatele energia edastamise maht on üle 100 GWh;
- 2) võrguettevõtja maagaasiseaduse tähenduses, kelle aastane lõpptarbijatele energia edastamise maht on üle 100 GWh;
- 3) võrguettevõtja kaugkütteseaduse tähenduses, kelle aastane lõpptarbijatele energia edastamise maht on üle 100 GWh;
- 4) tahkekütuse jaemüügi ettevõtja, kelle aastane lõpptarbijatele müüdav tahkekütuse kogus on 100 GWh või rohkem;
- 5) vedelkütuste, välja arvatud mootorikütuste jaemüügi ettevõtja, kelle aastane lõpptarbijatele müüdav vedelkütuste kogus on 100 GWh või rohkem;
- 6) gaasi, välja arvatud torustranspordi kaudu edastava gaasi, jaemüügi ettevõtja, kelle aastane lõpptarbijatele müüdav gaaskütuse kogus on 100 GWh või rohkem.

§ 20. Suure energiaettevõtte teabe andmise kohustus

- (1) Suur energiaettevõtte esitab energiasäästu koordinaatori nõudmisel järgmise teabe:
 - 1) lõpptarbijatele edastatud energiakogused;
 - 2) lõpptarbijarühmade kaupa üldistatud statistiline teave ettevõtja energia edastamise teenust ostvate või saavate lõpptarbijate kohta, milles on muu hulgas kirjeldatud olulised muutused võrreldes varem esitatud teabega;
 - 3) ajakohane teave lõpptarbijate energia tarbimise kohta, muu hulgas võib energiasäästu koordinaator nõuda teavet tarbimise ajast sõltuvuse, lõpptarbijarühmade ja lõpptarbijate geograafilise asukoha kohta.
- (2) Teabe esitamisel tuleb tagada eraelulise teabe ja tundliku äriteabe puutumatus ja konfidentsiaalsus.
- (3) Teavet võib nõuda kuni kolme vahetult eelnenud kalendriaasta kohta.
- (4) Andmed eelnenud kalendriaasta kohta tuleb esitada juhul, kui energiasäästu koordinaatori päringule vastamise tähtaeg lõpeb pärast käimasoleva kalendriaasta 1. märtsi.
- (5) Energiasäästu koordinaatori päringule vastamise tähtaeg on 30 kalendripäeva päringu esitamisest arvates.
- (6) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel ei nõuta teavet sagedamini kui üks kord aastas.

3. jagu Energiatõhususkohustuse jaotuskava

§ 21. Energiatõhususkohustuse jaotuskava

- (1) Käesoleva seaduse § 16 lõikes 2 sätestatud energiatõhususkohustuse jaotuskavas määratakse:
 - 1) üldine energiatõhususkohustus ajavahemikul 2014. aasta 1. jaanuarist kuni 2020. aasta 31. detsembrini;
 - 2) poliitikameetmete rakendamise vaheperioodid kuni 2020. aasta 31. detsembrini;
 - 3) avaliku sektori rakendusasutuste rakendatavad poliitikameetmed ja nende kavandatav energiasääst;
 - 4) eraõiguslike juriidiliste isikute, milles riigil on enamusotsustusõigus, rakendatavad poliitikameetmed ja nende kavandatav energiasääst;
 - 5) riigile kinnisvarateenuseid osutava riigi äriühingu rakendatavad poliitikameetmed ja nende kavandatav energiasääst;
 - 6) muud poliitikameetmed ja nende kavandatav energiasääst;
 - 7) kõikide poliitikameetmete summaarne energiasääst.
- (2) Energiatõhususkohustuse täitmiseks nõutav energiasääst määratakse lõpptarbitava energia säästuna.
- (3) Esimeses energiatõhususkohustuse jaotuskavas tuleb määrata kaks poliitikameetmete rakendamise vaheperioodi.
- (4) Poliitikameetmete kavandatav energiasääst esitatakse kõikide tulevaste vaheperioodide kohta.

§ 22. Andmete kogumine energiatõhususkohustuse jaotuskava koostamiseks

- (1) Üldise energiatõhususkohustuse arvutamisel lähtutakse eelkõige Euroopa Liidu ja riiklikust statistikast.
- (2) Poliitikameetmete rakendamise tulemusena avalduva energiasäästu arvutab energiasäästu koordinaator, võttes arvesse poliitikameetme rakendaja esitatud teavet.

4. jagu

Energiatõhususkohustuse täitmine poliitikameetmete abil

§ 23. Nõuded poliitikameetetele

- (1) Üldise energiatõhususkohustuse täitmiseks rakendatav poliitikameede peab vastama järgmistele nõuetele:
- 1) poliitikameede peab kaasa aitama üldise energiatõhususkohustuse täitmisele;
 - 2) iga volitatud isiku, osaleva isiku või avaliku sektori rakendusasutuse kohustused on määratud poliitikameetme aluseks olevates õigusaktides või muudes dokumentides;
 - 3) kavandatav energiasääst on arvatud läbipaistval viisil;
 - 4) poliitikameetmega kavandatavat energiasäästu väljendatakse energia lõpptarbimise või primaarenergia tarbimise kaudu, kasutades energiasäästu eeskirjas sätestatud ümberarvutustegureid;
 - 5) poliitikameetmega kavandatava energiasäästu arvutamisel rakendatakse energiasäästu eeskirjas sätestatud põhimõtteid ja meetodeid;
 - 6) osalevad isikud esitavad igal aastal aruande poliitikameetme rakendamise tulemusena saavutatud energiasäästu kohta, välja arvatud juhul, kui see ei ole teostatav;
 - 7) peab olema tagatud poliitikameetme tulemuslikkuse seire ja ette nähtud asjakohased võimalused poliitikameetme muutmiseks juhul, kui poliitikameetme rakendamise tulemusena ei saavutatud algselt kavandatud energiasäästu.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 6 sätestatud kohaldatakse vaid käesoleva seaduse § 17 punktides 3 ja 4 nimetatud poliitikameetmete puhul.

§ 24. Poliitikameetmete rakendamise tulemuslikkuse seire

- (1) Energiatõhususkohustuse jaotuskavas nimetatud poliitikameetmete rakendamise tulemuslikkuse seiret korraldab energiasäästu koordinaator.
- (2) Volitatud isik, osalev isik ja avaliku sektori rakendusasutus teevad energiasäästu koordinaatoriga poliitikameetmete rakendamise tulemuslikkuse seirel koostööd.
- (3) Poliitikameetmete rakendamise tulemuslikkuse seire korraldamiseks loob energiasäästu koordinaator kontrollisüsteemi, mis tagab statistiliselt olulisele osale energiatõhususe parandamise üksikmeetmetest tulemuslikkuse kontrolli. Poliitikameetmete rakendamise tulemuslikkuse seire korraldamise alused määratakse energiasäästu eeskirjas.
- (4) Energiasäästu koordinaator avaldab igal aastal andmed poliitikameetmete tulemusena saavutatud ja prognoositava energiasäästu kohta, välja arvatud osaleva isiku rakendatava poliitikameetme puhul.
- (5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud ei rakendata käesoleva seaduse § 17 punktis 1 nimetatud poliitikameetme puhul.
- (6) Kui poliitikameetmete või üksikmeetmete mõju kattub, peab energiasäästu koordinaator tagama, et energiasäästu ei arvestata mitmekordselt.

§ 25. Poliitikameetme rakendamisel osaleva isiku aruanne

- (1) Osalev isik või kõigi poliitikameetme rakendamises osalevate isikute esindaja avaldab oma veebilehel üks kord kalendriaasta kohta poliitikameetme rakendamise aruande. Aruanne avaldatakse hiljemalt kolm kuud pärast kalendriaasta lõppu ja sellest teavitatakse energiasäästu koordinaatorit.
- (2) Poliitikameetme rakendamise aruandes esitatakse vähemalt järgmine teave:
- 1) poliitikameetme rakendaja nimi ja registrikood;
 - 2) poliitikameetme nimetus;
 - 3) poliitikameetme rakendamisse kaasatud asutuste nimetused ning isikute nimed ja registrikoodid;
 - 4) energiateenuse osutajate osalemine poliitikameetme rakendamisel;
 - 5) poliitikameetme rakendamisel elluviidud tegevuste üldistatud loetelu;
 - 6) tegevuste tulemusena kavandatud, saavutatud ja prognoositav energiasääst;
 - 7) teave poliitikameetme täpsustamise, muutmise või lõpetamise kohta.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 6 nimetatud kavandatud, saavutatud ja prognoositav energiasääst peab olema arvatud energiasäästu eeskirja kohaselt.
- (4) Energiasäästu [valdkonna eest vastutav ministerv](#) võib määrusega kehtestada täpsemad nõuded osaleva isiku aruannetele.

§ 26. Poliitikameetmete rahastamine

Poliitikameetmete rahastamine toimub riigieelarvest vastavalt riigi energiapoliitikale ja riigi eelarvestrateegiale.

7. peatükk

Energiaauditid ja energiajuhtimissüsteemid

§ 27. Nõuded energiaauditile ja energiajuhtimissüsteemile

(1) Energiasäästu koordinaatoril on kohustus soodustada selliste energiaauditite ja energiajuhtimissüsteemide kättesaadavust lõpptarbijale, mis on kvaliteetsed ja kulutõhusad ning mida teevad kvalifitseeritud eksperdid või akrediteeritud isikud sõltumatult.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eksperdil peab olema ehitiste energiatõhususe valdkonnas vähemalt energiaaudiitori kutsekvalifikatsiooni VI tase või kõrgem tase sõltuvalt auditeeritavast objektist või sõltumatu akrediteering vastavalt asjakohasele Euroopa või rahvusvahelisele standardile, mis tõendab kompetentsust sertifitseerida energia- või keskkonnanjuhtimissüsteeme.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud energiaaudititeid võivad teha asutusesisesed eksperdid või energiaaudiitorid tingimusel, et nad on pädevad käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud Euroopa või rahvusvaheline standard on Euroopa Standardikomitee, Euroopa Elektrotehnika Standardikomitee, Euroopa Telekommunikatsiooni Standardite Instituudi või Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni poolt vastuvõetud ja avalikuks kasutuseks kättesaadavaks tehtud standard.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud energiaauditite kvaliteedi tagamiseks kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega miinimumnõuded energiaauditile, sealhulgas energiajuhtimissüsteemi raames tehtavale energiaauditile. Kui energiaauditi objektiks oleva hoone kasutamise otstarbeks on ehitusseadustiku § 50 lõikes 7 sätestatud määruse alusel elamu, tuleb energiaauditi tegemisel juhinduda ehitusseadustiku § 64 lõike 5 alusel kehtestatud määrusest.

(6) Kui energiaauditite tegemist toetatakse Euroopa Liidu või välisabi vahenditest, riigieelarvelistest või muudest finantseerimisallikatest, peab asjakohase toetusmeetme rakendusüksus või muu toetuse menetleja kontrollima energiaauditi vastavust käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel sätestatud nõuetele.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud energiaauditite aruanded ei tohi sisaldada tingimusi, mis ei luba energiaauditite tulemusi edastada mis tahes kvalifitseeritud või akrediteeritud energiateenuse osutajale, välja arvatud juhul, kui lõpptarbija on edastamise vastu.

(8) Energiasäästu koordinaator töötab välja programme, et julgustada väikese ja keskmise suurusega ettevõtjaid tegema energiaaudititeid ja rakendama audititele järgnevaid soovitusi ning tutvustada energiajuhtimissüsteemi majanduslikku kasu. Energiasäästu koordinaator töötab välja programme, et suurendada kodumajapidamiste teadlikkust käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud energiaauditite kasu kohta.

§ 28. Suurettevõtjate kohustus teha regulaarseid energiaaudititeid

(1) Ettevõtja, kes ei ole väikese ega keskmise suurusega ettevõtja või jaotusvõrguettevõtja või ülekandevõrguettevõtja, peab iga nelja aasta järel tegema käesoleva seaduse § 27 lõikes 1 sätestatud energiaauditi.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettevõtjal, kes rakendab sõltumatu asutuse poolt vastavalt asjakohasele Euroopa või rahvusvahelisele standardile sertifitseeritud energia- või keskkonnanjuhtimissüsteemi, ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohustus, kui ettevõtja tõendab, et asjaomane juhtimissüsteem hõlmab energiaauditit, mille aruanne vastab käesoleva seaduse § 27 lõike 5 alusel sätestatud miinimumnõuetele.

(3) Nimekirja ettevõtjatest, kes peavad tegema käesoleva seaduse § 27 lõikes 1 sätestatud energiaauditi, koostab energiasäästu koordinaator ja avaldab selle oma veebilehel.

8. peatükk

Riigi tegevus energiatõhususe ja energiateenuste arendamisel

§ 29. Energiatõhususe tegevusalade kvalifitseerimissüsteemide arendamine

(1) Energiasäästu koordinaator analüüsib Eestis selliste füüsiliste ja juriidiliste isikute tehnilise pädevuse, objektiivsuse ja usaldusväärsuse taset, kes:

- 1) osutavad energiateenuseid;
- 2) teevad energiaaudititeid;
- 3) on energeetikajuhid;

4) paigaldavad hoone energiatõhusust mõjutavaid ehitustooteid.

(2) Kui tuvastatakse, et käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tase pole loetletud tegevusaladel piisav, teeb energiasäästu koordinaator kutseseaduse § 8 lõike 6 alusel moodustatud kutsenõukogule ettepaneku kutseseaduse väljatöötamiseks. Ettepaneku tegemisel tagab energiasäästu koordinaator, et kutseseadusega loodav kvalifitseerimissüsteem on avalikult kättesaadav, lõpptarbijale läbipaistev ja usaldusväärne ning aitab kaasa riiklike energiatõhususe eesmärkide saavutamisele.

(3) Energiasäästu koordinaator tagab, et käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kvalifikatsioonisüsteemide võrdlemisel ja tunnustamisel tehakse koostööd teiste Euroopa Liidu liikmesriikide ja Euroopa Komisjoniga.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud analüüsi käigus analüüsib energiasäästu koordinaator energiaauditi tegemiseks vajalike kvalifitseeritud ekspertide hulga piisavust ning vajaduse korral teeb pädevale asutusele ettepaneku koolituse korraldamiseks.

§ 30. Energiateenususte käsitleva teabe levitamine

(1) Energiasäästu koordinaator avaldab läbipaistvat teavet olemasolevate energiateenususmehhanismide, finantsraamistiku ja õigusaktide kohta oma veebilehel ning levitab seda sobivate infokanalite kaudu asjassepuutuvatele turuosalistele, nagu lõpptarbijad, ehitajad, arhitektid, insenerid, keskkonna- ja energiaauditi tegijad ning hoone energiatõhusust mõjutavate ehitustoodete paigaldajad.

(2) Energiasäästu koordinaator töötab välja ja avaldab juhendi, kuidas turuosalised võiksid krediidi- ja finantseerimisasutusi teavitada energiateenususte parandamise meetmete rahastamises osalemise võimalustest, näiteks avaliku ja erasektori vahelise partnerluse kaudu.

(3) Energiasäästu koordinaator loob turuosalistele infoplatvormi energiateenususte käsitleva adekvaatse ja sihipärase teabe jagamiseks energia lõpptarbijale.

(4) Energiasäästu koordinaator soodustab koos sidusrühmadega, sealhulgas kohalike ja piirkondlike ametiasutustega, teavituse, teadlikkuse parandamise ja koolitusalgatusi, et teavitada elanikke energiateenususte parandamise meetmetega kaasnevast kasust ja praktilistest üksikasjadest.

(5) Energiasäästu koordinaator töötab välja infoplatvormi, et edendada kodumajapidamise ja väikeses mahus energiatarbiva lõpptarbijatõhusat energiakasutust käitumisharjumuste muutmise kaudu.

§ 31. Energiateenususte turu arendamine

Energiateenususte turu edendamiseks ning väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate juurdepääsu soodustamiseks sellele turule rakendab energiasäästu koordinaator vajaduse korral järgmisi meetmeid:

1) levitab teavet, mis käsitleb energiaterguslepinguid ja tingimusi, mis peaksid sellistes lepingutes olema, et tagada energiasääst ja lõpptarbijatõhusus;

2) levitab teavet, mis käsitleb energiaterguslepingute toetamiseks mõeldud finantsinstrumente, stiimuleid, toetusi ja laene;

3) julgustab kvaliteedimärgiste väljatöötamist, muu hulgas ettevõtjate ühenduste poolt;

4) teeb avalikult kättesaadavaks loetelu olemasolevatest energiaterguslepingute osutajatest, kes on kvalifitseeritud käesoleva seaduse § 29 kohaselt, ja uuendab seda regulaarselt;

5) toetab avalikku sektorit energiaterguslepingute hankimisel, töötades välja energiateenususte lepingute sõlmimiseks näidislepinguid, mis hõlmavad vähemalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EL XIII lisas loetletud elemente;

6) esitab Euroopa Komisjonile käesoleva seaduse § 3 lõikes 1 nimetatud riikliku energiateenususte tegevuskava ühe osana ülevaate, milles käsitletakse energiaterguslepingute turu praegust ja tulevast arengut;

7) toetab energiaterguslepingute turu nõuetekohast toimimist, järgides põhimõtet, et turuosaliste juurdepääsu energiaterguslepingutele põhineb läbipaistvatel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel.

§ 32. Muud energiateenususte edendamise meetmed

Energiasäästu koordinaator hindab õigusaktidega seotud ja muid tõkkeid energiateenususte saavutamisel ning vajaduse korral võtab nende kõrvaldamiseks asjakohased meetmed.

9. peatükk

Riiklik järelevalve

§ 33. Järelevalve teostajad

(1) Käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle teostavad riiklikku järelevalvet Konkurentsiamet ja Tehnilise Järelevalve Amet käesolevas seaduses ja muudes õigusaktides sätestatud korras.

(2) Konkurentsiameti pädevusse kuulub riikliku järelevalve teostamine käesoleva seaduse §-s 12 sätestatud lõpptarbijale esitatavale arvele esitatud nõuete täitmise üle.

(3) Tehnilise Järelevalve Ameti pädevusse kuulub riikliku järelevalve teostamine järgmiste käesolevas seaduses sätestatud nõuete täitmise üle:

- 1) käesoleva seaduse §-s 11 sätestatud nõuded energiakoguse mõõtmisele;
- 2) käesoleva seaduse § 28 lõikes 1 sätestatud nõue teha energiaauditeid.

10. peatükk Rakendussätted

§ 34. Energiatõhususe eesmärgi saavutamise aruande esitamine

Energiasäästu koordinaator esitab iga aasta 30. aprilliks Euroopa Komisjonile käesoleva seaduse § 3 lõike 1 kohase riikliku energiatohususe eesmärgi saavutamise aruande.

§ 35. Energiatõhususe tegevuskava ja riikliku hoonete rekonstrueerimise strateegia esitamine

Energiasäästu koordinaator koostab ja esitab Euroopa Komisjonile käesoleva seaduse § 3 lõike 1 kohase riikliku energiatohususe tegevuskava koos käesoleva seaduse § 4 lõike 1 kohase riikliku hoonete rekonstrueerimise strateegiaga 2017. aasta 30. aprilliks ning seejärel iga kolme aasta järel.

§ 36. Keskvalitsuse hoonete rekonstrueerimise kohustuse arvestuse algus

Käesoleva seaduse § 5 lõikes 1 sätestatud kohustust arvestatakse alates 2014. aasta 1. jaanuarist.

§ 37. Tõhusa koostootmise ning tõhusa kaugkütte ja -jahutuse kohaldamise võimaluste aruande esitamise tähtaeg

Energiasäästu koordinaator esitab Euroopa Komisjonile käesoleva seaduse § 8 lõikes 1 nimetatud aruande hiljemalt kolm päeva pärast käesoleva seaduse jõustumist ning ajakohastab aruannet Euroopa Komisjoni nõudel iga viie aasta järel.

§ 38. Energiaauditi tegemise tähtaeg

Käesoleva seaduse § 28 lõike 1 kohase energiaauditi peavad ettevõtjad tegema hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva seaduse jõustumist ning uuesti 2019. aasta 5. detsembriks ja seejärel vähemalt iga nelja aasta järel viimase energiaauditi kuupäevast arvates.

§ 39. Ehitusseadustiku muutmine

Ehitusseadustikku täiendatakse §-ga 84¹ järgmises sõnastuses:

„§ 84¹. Soojuselektrijaama ehitusluba

(1) Kui rajatakse või ehitatakse ümber soojuselektrijaam, esitatakse koos ehitusloa taotlusega energiamajanduse korralduse seaduse § 10 nõuetele vastav soojuselektrijaama tõhusaks koostootmisjaamaks muutmise kulude ja tulude analüüs, kui see on energiamajanduse korralduse seaduse § 10 kohaselt nõutav.

(2) Soojuselektrijaama rajamiseks või ümberehitamiseks taotletud ehitusluba ei anta, kui rajatava või ümberehitatava soojuselektrijaama elektripaigaldise ehitusprojekt ei ole kooskõlas käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kulude ja tulude analüüsi positiivse tulemusega.”.

§ 40. Elektriturseaduse muutmine

Elektriturseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 punkt 26¹ tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahvi 7 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

3)paragrahvi 58 lõike 3 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

4)paragrahvi 71 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Võrgutasu hinda kujundades järgib võrguettevõtja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 714/2009 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1–56), XI lisas esitatud nõudeid, arvestab varustuskindluse ja tõhususe tagamise ning turgude integreerimise vajadust, samuti selles valdkonnas tehtavate uuringute tulemusi.”.

§ 41. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse §-d 18, 27 ja 28 jõustuvad 2016. aasta 1. oktoobril.

(2) Käesoleva seaduse § 6, § 7 lõige 1, § 8 lõige 2, §-d 10–13, § 16 lõige 2 ja § 40 punktid 1–3 jõustuvad 2017. aasta 1. jaanuaril.

Eiki Nestor
Riigikogu esimees